

Standardy sieciowe w ujęciu handlowym

Wstęp

„Więcej przez mniej” wydaje się być niemożliwym zadaniem dla projektantów serwisów internetowych: adresowanie treści do wielu klientów, szerokie grono odbiorców, różnorodność przeglądarek, większa dostępność, rosnące oczekiwania co do szybkości i jednocześnie coraz mniej czasu na zarządzanie lub przeprojektowanie stron internetowych. Uwięzieni między młotem a kowadłem projektanci stron internetowych stawiają czoło ogromnemu wyzwaniu. Nieoczekiwanie jednak znajdują sprzymierzeńca w tej walce: standardy sieciowe.

Artykuł ten omawia, w jaki sposób przestrzeganie standardów sieciowych, a odejście od niestandardowych znaczników i technologii autorskich, może wspomóc osiągnięcie celów biznesowych firmy. Zarówno informacje tutaj zawarte, jak i wersja prezentacyjna tego artykułu, będąca częścią DevEdge Strategy Central, mogą być wykorzystywane w dowolny sposób.

Szerokie spojrzenie na stronę i poczucie zwięzłości

Oddzielając strukturę (lub treść) od wyglądu, projektanci stron mogą wiele zyskać. W swoisty sposób prezentacja zdefiniowana jest z użyciem zorientowanego na układ elementów języka CSS. Przechowywanie CSS (arkuszy stylów) w osobnym dokumencie i stosowanie ich do zestawów dokumentów HTML pozwala na całkowitą zmianę wyglądu wszystkich tych dokumentów w bardzo krótkim czasie. Strict HTML, przeciwieństwie do często używanego Transitional HTML, nie pozwala projektantom stron na używanie bezpośrednio w kodzie HTML znaczników zmieniających wygląd, w naturalny sposób wymuszając oddzielenie treści od wyglądu.

Lepsze odczucia użytkowników: mniej obciąża łącze, szybciej się ładuje

Kod HTML jest często znacznie bardziej zwarty (przez co łatwiejszy do czytania i zarządzania), gdy używa się go w połączeniu z CSS. Według różnych doniesień, badań czy Andy King, autorki „Speed up Your Web Site: We Site Optimization”: „CSS umożliwiło przekształcenie układu elementów opartego na tabelkach w układ oparty na stylach. Rozmiar strony zmniejsza się przy tym zazwyczaj o 25 do 50%”. Przekłada się to na lepsze odczucia użytkowników - jak zauważa znawca użyteczności Jakob Nielsen, użytkownicy zwykli zamykać stronę, jeśli czas oczekiwania na wczytanie przekracza 10 sekund.

Zwiększ oglądalność

Wyższe pozycje w systemach indeksujących.

Wysoka pozycja w wyszukiwarkach jest jednym z najtrudniejszych wyzwań, przed jakimi stają webmasterzy. W tym przypadku liczy się każdy bit.

Systemy indeksujące wyszukiwarek przeszukują Sieć, aby ją skatalogować. Istnieje wiele znaczących różnic w sposobach działania ludzi i systemów indeksujących. Nie są brane pod uwagę ani efekty dynamiczne, jak te tworzone przy pomocy języka JavaScript, ani tekst prezentowany za pomocą grafiki. Oddzielenie wyglądu od treści zwiększa stosunek ilości informacji do ilości kodu, sprawiając, iż dokumenty oparte o CSS są lepiej przystosowane do skatalogowania przez systemy indeksujące, co podwyższa ich pozycję w wynikach wyszukiwania.

Używanie do formatowania tytułów CSS w miejsce grafiki jest również pomocne pod tym względem.

Wieloplatformowość

Kod oparty o standardy i wieloplatformowość idą ze sobą w parze. Podczas gdy niektóre przeglądarki mają wady, powodujące różne zachowanie zależnie od platformy, przeglądarki oparte na Mozilli zaprojektowane są tak, aby zachowywać się identycznie na wszystkich obsługiwanych platformach (Mac, Linux, Unix, Windows...)

Odporność na przyszłe zmiany

Ogromna część informacji przechowywanej w formie elektronicznej jest tworzona dla Sieci i pisana w języku HTML. Większość tej informacji to nieprawidłowy kod HTML, który wyświetlany jest poprawnie w starszych, liberalnych przeglądarkach. W miarę rozwoju Sieci przeglądarki mogą ostatecznie stać się albo mniej liberalne, albo zachowywać się różnie w stosunku do nieprawidłowego kodu (np. analizować dane w nieco odmienny sposób). Używanie poprawnego, zgodnego ze standardami kodu zapewnia możliwość korzystania z danych przez długi czas, jako że specyfikacje opisujące sposób analizy danych w standardowym formacie są dobrze udokumentowane.

Wbrew powszechnemu przekonaniu, kodowanie w zgodzie ze standardami nie oznacza mniej przekonujących treści. W gruncie rzeczy prawie wszystkie rozwiązania, korzystające z autorskich rozszerzeń, można osiągnąć sposobami zgodnymi ze standardami, zaś dodatkowe korzyści to wieloplatformowość i przyszłościowe rozwiązania.

Rozszerzalność

Używanie ścisłego HTML i oddzielenie struktury od zawartości toruje drogę kolejnemu standardowi: XHTML, będącemu zgodną z XML wersją języka HTML. Używanie XHTML umożliwi autorom witryn sieciowych wesprzeć się narzędziami ze świata XML, takimi jak XSLT, aby w łatwy sposób manipulować danymi zapisanymi w XML.

Używanie XHTML jest sposobem na wkroczenie do świata technologii opartych o XML, takich jak XML, XSLT (przetwarzanie danych), SVG (grafika animowana), MathML (opis wyrażeń matematycznych)... Technologie te, zaprojektowane by stosować je wymiennie, są podstawą serwisów sieciowych. To już znacznie więcej niż tylko tworzenie stron internetowych.

Redukcja kosztów utrzymania

Utrzymanie strony internetowej bywa zazwyczaj bardzo kosztowne i użycie standardów sieciowych może być bardzo korzystne pod tym względem.

Przewaga CSS nad JavaScript

Właściwości grafiki i JavaScript powodują częste ich wykorzystanie do efektów specjalnych operujących na fragmentach tekstu. Jako że arkusze stylów dają projektantom kontrolę nad typografią, pozwalają też uzyskiwać efekty typu „roll-over”, w znakomity sposób zmniejszają potrzebę korzystania z JavaScript i tworzenia grafiki. Co ważniejsze, zmniejszają obciążenie łącza ściaganą grafiką.

Poprawnie sformułowany HTML

Jedną z większych bolączek osób rozwijających techniki sieciowe są różnice w wyświetlaniu stron w różnych przeglądarkach. Tego typu różnice w interpretacji istnieją w starszych przeglądarkach, ale większość z nich dobrze została poznana i udokumentowana. W wielu przypadkach przyczyną tych różnic jest niejednoznaczny kod.

Poprawnie sformułowany kod znacznie zmniejsza różnice w wyświetlaniu stron przez różne przeglądarki. Pomocne jest przy tym korzystanie z narzędzi sprawdzających poprawność kodu, takich jak W3C Validator, które wskazują błędy w kodzie i błędnie sformatowany HTML, co wyklucza niejednoznaczności w przetwarzaniu kodu przez przeglądarki.

Zgodność z nowymi przeglądarkami

Coraz większa liczba przeglądarek, innych niż Internet Explorer dla systemu Windows, używana jest do przeglądania Sieci:

- Windows: MSIE, przeglądarki oparte o mechanizm wyświetlania Gecko, Opera
- Mac: MS-Tasman, przeglądarki oparte o Gecko, KHTML, Opera
- Linux: przeglądarki oparte o mechanizm Gecko, przeglądarki oparte o KHTML, Opera

Ogółem 5 różnych mechanizmów wyświetlających, z których korzysta mnóstwo przeglądarek na trzech platformach, używa się do przeglądania Sieci.

Według Google przeglądarki oparte o Gecko są obecnie powszechniej wykorzystywane niż Netscape 4.x i MSIE 4, a ich popularność szybko rośnie. Jak donosi Netscape, w ciągu kilku miesięcy pobrano ponad 25 milionów kopii przeglądarki Netscape 7 (opartej o Gecko), nie wliczając w to wersji dla Macintosha, Mozilli (dołączanej do każdej dystrybucji systemu Linux) i innych przeglądarek opartych o mechanizm Gecko.

W tak zróżnicowanym, szybko rozrastającym się środowisku nie sposób przetestować każdej strony w każdej konfiguracji. Dlatego tworzenie zgodnie ze standardami jest jedynym praktycznym rozwiązaniem.

Wyjątki dla Netscape 4 i IE 4

Jedyną niedogodnością związaną z korzystaniem z CSS jest fakt, że starsze przeglądarki (w szczególności IE4 oraz NS4) nie będą w stanie wyświetlić strony zgodnie z zamierzeniami autora. W pewnych przypadkach, kiedy większość adresatów strony używa Netscape 4.x, rozsądnym rozwiązaniem może być wykorzystanie tabel do układu elementów i CSS do ustalenia właściwości tekstu. Opcją jest zrezygnowanie z CSS i dostarczenie użytkownikom Netscape 4.x samego kodu HTML. Treść będzie nadal całkowicie użyteczna, jakkolwiek mniej atrakcyjna wizualnie niż w nowoczesnych przeglądarkach. Ponadto przeglądarki z rodzin 4.x posiadają wiele luk bezpieczeństwa, dlatego warto zachęcać ich użytkowników do instalacji nowszych wersji.

Dostępność

Dostępność jest w wielu krajach wymogiem w stosunku do agencji rządowych (USA, Wielka Brytania, Kanada), w innych krajach (np. w Australii) wymóg ten dotyczy każdej organizacji. W Stanach Zjednoczonych, w stosunku do projektów i agencji finansowanych z funduszy rządowych, zastosowanie ma Paragraf 508 (oryg. Section 508). W Europie rok 2003 jest rokiem osób niepełnosprawnych.

Standardy w zamyśle stworzone zostały jako łatwo dostępne. Tak więc kodowanie zgodnie z nimi (w szczególności pozycjonowanie elementów z użyciem CSS i korzystanie ze ścisłego HTML) sprawia, że łatwiej osiągnąć cel, którym jest dostępność.

Dbalność o dostępność oznacza możliwość prezentowania treści większemu gronu odbiorców, zwiększając użyteczność stron nie tylko dla osób niepełnosprawnych.

Zmniejszanie zależności od innych twórców

Gdy zachodzi konieczność przejęcia serwisu internetowego, wspólnym wyzwaniem dla wszystkich twórców jest kod cudzego autorstwa. Często otrzymują oni marnej jakości kod, którego działanie niejednokrotnie opiera się na nieudokumentowanych właściwościach czy charakterystycznych dla danego twórcy technikach programistycznych. Problemem często bywa też niekompletna dokumentacja.

Stosowanie się do wymogów dokumentów standards-compliance in requirements zapewni wymierną jakość produktu końcowego osiągniętą w wydajny sposób.

Doskonałe udokumentowanie standardów sprawia, że ktokolwiek przejmuje zgodny ze standardami kod, może od razu dalej go rozwijać, bez potrzeby zaznajamiania się z praktykami poprzednika.

Korzyści dla odbiorców

Dostępność, szybsze ładowanie stron i zgodność z większą liczbą przeglądarek (bez ograniczania się do wykorzystanych przy testach) zwiększają szanse na ponowną wizytę i docenienie serwisu.

Podsumowanie

Korzystanie ze standardów sieciowych i oddzielenie struktury od wyglądu niesie wiele korzyści zarówno teraz, jak i w przyszłości.

Na dzień dzisiejszy oznacza to szersze grono odbiorców, niższe koszty wprowadzania nowych treści i spełnienie wymogu dostępności.

Patrząc przyszłościowo - to mniejsze obciążenie dla właściciela, zredukowane koszty utrzymania i elastyczna pod względem wyglądu strona. I wreszcie nowoczesne standardy to drzwi do świata technologii XML.

Wszystkie te czynniki przyczyniają się do łatwiejszego zarządzania stroną, zwiększenia liczby odbiorców i zwrotu włożonych kosztów. Kimkolwiek jest właściciel strony, może skorzystać na jej zgodności ze standardami. To więcej niż ktokolwiek mógłby sobie wymarzyć...

Tłumaczenie [artykułu](#) Tristana Nitot - [Paweł Czerski](#)